

II

Происхожението на съревнованието мѣжду Сърбия и България.

И когато всичко това е така, когато Сърбитѣ и Българитѣ не се мразятъ помѣжду си; когато тѣхнитѣ интереси въобще не само не сж противоположни, но иматъ много общо, тогазъ отъ кждѣ е това чудо помѣжду ни? Отъ кждѣ произлѣзе братоубийствената война отъ 1885 година, и защо сж онѣзъ силни укрѣпления днесъ, едни срѣщу други, по дължината на сѣрбстата и българската граници? Защо сж тѣзи неприятелски прѣдизвиквания и отъ едната и отъ другата страна? „На това жалостно състояние“, казва г. М. С. Пирочанецъ, „трѣбва да се търси причината най-много въ слабо образование на общественото мнѣние, което още не е подготвено да схване значението на мѣждуособнитѣ отношения на Балканскитѣ народи, и въ неразумността на държавнитѣ мѣже, които често се поддаватъ на чужди влияния“^{1.)} Ний единъ пътъ имахме вече случай да честитимъ на г. М. С. Пирочанца за рѣшителността, съ която е вѣстаналъ не само противъ онѣзи долѣ, но и противъ онѣзи горѣ, когато е засѣгналъ извѣстни твърдѣ важни въпроси, и не можемъ и въ сегашния случай да не му искажемъ своята признателностъ. Въ идущитѣ редове ний сме си турнали за задача да извадимъ на яве по кой начинъ нашето слабо образовано общественно мнѣние е заведено на крива рѣтека, и да констатираме съ факти онова подаване на нашитѣ държавни мѣже на чужди влияния.

Нѣма никакво съмнѣние, че Санъ-Стефанския договоръ породи неприятелски чувства помѣжду насъ и Българитѣ. Грозната и съ нищо неоправдана присѣда, съ която Русския Царь осѣди Сърбитѣ и Сѣрбската войска слѣдъ войната отъ 1878 година, слѣдъ това неочакваното голѣмо прѣимущество което се даде на Българитѣ съ Санъ-Стефанския Договоръ, най-послѣ и мащинското постѣпване на Руссия въ Берлинския Конгресъ спрѣмо Сърбия и Черна-Гора, естествено въ Сърбитѣ прѣдизвикаха единъ видъ съревнование спрѣмо българитѣ. Сърбия и Черна Гора се биха и кърви лѣяха, а Българитѣ почти не мърднаха нито съ перстъ, па пакъ на Българитѣ се даде всичко каквото само можаха да пожелаятъ,

1.) Мѣждународното положение на Сърбия стр. 35.